

Motion angående samlingsförvaltning inom hembygdsrörelsen.

”Riksantikvarieämbetet är den nationella kulturarvsmyndigheten. Vi gör kulturarvet till en del av samhällsutvecklingen genom att ge förutsättningar till att kulturarvet bevaras, används och utvecklas.” (Från Riksantikvarieämbetets hemsida).

Hembygdsrörelsens ideella arbete är en av förutsättningarna för att uppdraget kan uppfyllas.

Hembygdsföreningarna har ända sen de grundades samlat på föremål. Dessa anknyter ofta till jordbrukssamhället och skildrar ofta tiden kring sekelskiftet 1800 - 1900. Samlingarna har genom gåvor med tiden blivit omfattande, bara i Västernorrlands län uppskattas antalet föremål till ca 100 000. Mängden föremål har också gjort, att senare tiders avtryck saknas i samlingarna. Man har helt enkelt inte haft plats för gårdagens och dagens kulturarv.

Behovet av gallring är därför stort. Det är de stora allmogesamlingarna som gör att vi inte kan ägna oss åt att bevara den yngre historien.

Under senare tid har föreningarna ägnat mycket tid till att registrera sina föremål och digitalisera dessa register. En fråga har därmed blivit allt mer akut.

Hur ska dessa register bevaras på ett säkert sätt framöver? De datalösningar som finns på våra läns museer är alltför kostsamma för en hembygdsförening.

I vissa fall ställer museerna upp och erbjuder stöd, men i de flesta län finns ingen lösning att få den vägen.

I samband med att vi i Hembygd Norr diskuterat frågan om våra föremålsregister och även tagit upp den i samband med Sveriges Hembygdsförbunds Höstkonferens 2021 har frågeställningen breddats. Idag känner vi att vi allt för litet pratat om våra föremålssamlingar. Vi tycker att det är hög tid att vi lyfter fram denna del av hembygdsrörelsens verksamhet. Vi vill därför peka på några frågeställningar som behöver belysas.

1. Vad samlar vi på? Vilken tidsepok berättar de om?
2. På vilket sätt berättar våra föremål om vårt områdes kulturarv?
3. Hur visar och vårdar vi våra föremål?
4. Gallring av föremål? Användning i pedagogisk verksamhet?
5. Registrering, på vilket sätt?
6. Förvaring av de register vi upprättar?

Vid Höstmötet anslöt Hembygd Väst till diskussionen och tillsammans kom vi fram till att vi ägnat alltför lite tid och omsorg till att fundera kring våra föremålssamlingar.

Vi i Hembygd Norr vill därför:

att Sveriges Hembygdsförbund aktualiserar frågan om samlingsförvaltning inom hembygdsrörelsen.

Att Sveriges Hembygdsförbund ytterligare tydliggör hembygdsrörelsens del i bevarande av kulturarvet och i dialog med Riksantikvarieämbetet arbetar för att hitta nya finansieringsmodeller som säkerställer att även hembygdsrörelsens arbete med kulturarvet, i detta fall föremålen, säkras på lång sikt. Detta bör även gälla andra ideellt drivna aktörer inom kulturarvssektorn t.ex. arbetslivsmuseer.

att Sveriges Hembygdsförbund arbetar fram en nationell plan med riktlinjer för föremålsregistrering.

att Sveriges Hembygdsförbund arbetar fram ett nationellt register för hembygdsrörelsen.

För Hembygd Norr

Västerbottens Hembygdsförbund, Ångermanlands Hembygdsförbund, Heimbygda, Medelpads Hembygdsförbund och Gästrik – Hälsinge Hembygdsförbund